

Beschrijving van de module

Perspectief Advisering

Doel en doelgroep

Het doel van de inzet van het onderzoek naar het perspectief is dat het voor het kind op zo kort mogelijke termijn helder wordt wat het toekomstperspectief van het kind is. Dus: waar gaat het kind wonen, volledig thuis (bij één of beide ouder(s)) of gedeeltelijk thuis (bij één of beide ouder(s)) of ligt het perspectief in een pleeggezin, gezinshuis of elders.

Het is schadelijk voor de ontwikkeling van kinderen/jongeren als zij langdurig onzeker zijn over waar ze gaan wonen en opgroeien. De module is bedoeld voor kinderen/jongeren die tot de reguliere doelgroep behoren van Jeugdhulp Friesland en voor wie het opvoedings-perspectief onzeker is. In een (tijdelijke) vervangende opvoedingssituatie, dat wil zeggen in een pleeggezin en gezinshuis van Jeugdhulp Friesland, wordt het toekomstperspectief onderzocht en de daarbij aansluitende hulpverlening.

Het perspectief onderzoek is voor kinderen die betrokken zijn bij Jeugdhulp Friesland voor wie het opvoedingsperspectief moet worden vastgesteld. Er wordt onderzocht of terugkeer naar het gezin van herkomst in het belang van het kind is en wat hiervoor nodig is. Het onderzoek kan worden ingezet kort na een uithuisplaatsing maar ook wanneer een kind al langere tijd in een pleeggezin of elders binnen Jeugdhulp Friesland verblijft. Soms wijzigen omstandigheden en moet er een opvoedbesluit worden genomen.

Gedurende het onderzoek verblijft het kind in een pleeggezin of in een gezinshuis van Jeugdhulp Friesland.

Naast de algemene indicaties uit de doelgroep notitie Jeugdhulp Friesland zijn de volgende specifieke **indicaties** van toepassing voor de inzet van deze module:

- Minimaal 1 ouder is gemotiveerd, dan wel te motiveren, en in staat om zich in te zetten voor intensieve (opvoed)interventie.
- Er is een reële kans en inschatting dat de gestelde doelen behaald kunnen worden binnen de aanvaardbare termijn.
- Er is bij de gecertificeerde instelling of verwijzer onduidelijkheid/twijfel over de mogelijkheden van ouders in relatie tot de aangemelde jeugdige.
- Eerdere hulpverlening heeft onvoldoende aangesloten, gaf (verklaarbare) wisselende resultaten of er is nog onvoldoende inzet geweest van hulpverlening.
- Er is nog sprake van groei- en leermogelijkheden bij ouders die onderzocht en geactiveerd kunnen worden door inzet van (ambulante) modules.

Specifieke **contra-indicaties** die van toepassing zijn:

- Er is reeds een opvoedbesluit genomen door ouder(s), gecertificeerde instelling of rechtbank.
- Er is al voldoende onderbouwing voor het nemen van een opvoedingsbesluit bij gebiedsteam of gecertificeerde instelling genomen maar de verwijzer heeft deze nog niet besproken met ouders of voorgelegd aan rechtbank.
- Een perspectiefbepalende opdracht ligt bij een andere organisatie (NIFP, 7x24uurs voorziening gezinsopname, bijvoorbeeld De Borgh, Reik, Talant).
- Gedurende een procedure bij de kinderrechter waar perspectiefbepaling centraal staat en nog beantwoord gaat worden of de voorwaarden waaronder de perspectief-bepaling (juridisch kader; bepaling interventies) nog in onderzoek zijn. Met uitzondering van het Raadsonderzoek.
- Er is binnen de eerste fase van de moduleduur geen sprake van een reëel en haalbaar perspectief dat biologische ouders kunnen gaan voldoen aan de basale voorwaarden van bed, dak en brood.

NB. Soms is het nodig dat de verwijzer voor de start van deze module bodemeisen/ basisvoorwaarden opstelt. Bijvoorbeeld:

- ten aanzien van aanwezige woonruimte;
- de ouder is fysiek in staat tot het voeren van gesprekken;
- er is de mogelijkheid tot observatie van begeleide bezoeken op vaste momenten;
- financiële problemen zijn hanteerbaar.

Jeugdhulp Friesland biedt specialistische jeugdzorg op het gebied van opgroei- en opvoedingsproblemen, in de leeftijdscategorie 0 t/m 18 (met een uitloop tot 23) jaar. Jeugdigen uit alle culturen en hun ouders/opvoeders kunnen een beroep doen op Jeugdhulp Friesland, veelal als de normale ontwikkeling van de jeugdige wordt belemmerd. Mogelijk is sprake van psychosociale problemen, psychiatrische problemen, gezinsgerelateerde problemen, psychische problemen, verslavingsproblemen, gedragsproblemen of een combinatie daarvan.

Jeugdigen met een psychiatrische, zintuiglijke, lichamelijke en/of verstandelijke beperking die redelijk sociaal redzaam zijn, worden ook behandeld en/of opgevangen, als dit past binnen de behandelprogramma's en mogelijkheden van Jeugdhulp Friesland. We nemen ook jeugdigen op met een civielrechtelijke maatregel. In specifieke situaties worden jeugdigen met een strafrechtelijke maatregel behandeld (gedragsbeïnvloedende maatregel).

De missie en visie, de doelgroepen en de problematiek, de uitgangspunten van de zorg en behandeling en de manier waarop deze is georganiseerd zijn beschreven in het meerjarenbeleidsplan 2017-2021 'Weet dat we er voor je zijn' en in de uitgangspunten van Jeugdhulp Friesland 'Zó zijn we er voor je'.

Opbouw en duur van de module

De doorlooptijd van de module is maximaal 9 maanden. Afhankelijk van het verloop van het onderzoek (bijvoorbeeld onvoldoende medewerking ouders) kan de termijn ook korter zijn.

Tijdens het onderzoek wordt er gekeken naar verschillende factoren (o.a. kindfactoren/systeemfactoren) die een rol spelen bij het bieden van een veilig opvoedklimaat. Het onderzoek vindt in vier verschillende fases plaats (fase 0 t/m fase 3). Wanneer fase 0 en 1 positief worden doorlopen staat in fase 2 het hulpverleningstraject centraal waarbij het mogelijk is om voor de ouder een (intensieve) vorm van hulp aan te bieden waarin duidelijk moet worden waar de krachten en leerpunten (en de voortgang hierin) van de ouder liggen. Gedurende het gehele onderzoek wordt de ontwikkeling van het kind gevolgd en daarbij wordt ook gekeken naar de interactie tussen ouder en kind.

Bij de start van de module worden er twee hulpverleners ingezet:

- Onderzoeker Perspectief onderzoek die gespecialiseerd is in het doen van onderzoek naar het perspectief;
- Ambulant hulpverlener pleegzorg/gezinshuis, die de begeleiding van de pleegouders/gezinshuisouders uitvoert.

De module bestaat uit een duidelijke fasering:

- Mandaatfase;
- Hulpverleningsfase;
- Transfer naar de thuissituatie (bij positief advies thuisplaatsing).

Aan het eind van de hulpverleningsfase wordt door de gespecialiseerde hulpverlener perspectief onderzoek van Jeugdhulp Friesland in afstemming met het team en de betrokken gedragswetenschapper het advies gegeven. De verwijzer (of de ouder in een vrijwillige zaak) neemt uiteindelijk het besluit betreffende welk advies er naar de rechtbank gaat.

Methodische uitgangspunten

De aanpak van het onderzoek is gebaseerd op de multidisciplinaire methodiek 'Kiezen voor Kinderen' (Choy & Schulze 2009), specialisatie van 2the point (de Rading) en het Vlaams onderzoek van dhr. F. van Holen (2018). Het onderzoek wordt vormgegeven met behulp van technieken uit het systeemgericht- en oplossingsgericht werken. De kern is dat alle betrokkenen (kinderen/jongeren, ouders, pleegouders/gezinshuisouders en hulpverleners) intensief worden meegenomen in het onderzoekstraject naar het perspectief.

Daarnaast wordt gebruikt gemaakt van de methodiek Safer Caring, waarin aandacht voor gedelegeerde autoriteit van pleegouders/gezinshuisouders en (secundaire) traumatisering centraal staan. Gedurende het gehele pleegzorg-, gezinshuis- en 24-uurstraject zijn de uitgangspunten van handelingsgerichte diagnostiek (HGD) leidend.

De multidisciplinaire methodieken 'Kiezen voor Kinderen' en '2 the point' bieden handvatten om een geobjectiveerd, gefundeerd en breed gedragen advies te geven over het opvoedingsperspectief van het kind/de jongere. Alle betrokkenen (kinderen/jongeren, ouders, pleegouders/gezinshuisouders en hulpverleners) worden intensief betrokken in de methodiek. Middels het inzetten van hulpverleningsinterventies (zoals bijvoorbeeld Intensieve Ambulante Gezinsbegeleiding of Video Home Training) worden ouders vanuit het hulpverleningsproces in hun kracht gezet. Op deze manier ervaren ouders hun (on)mogelijkheden van hun pedagogische vaardigheden en krijgen zij zicht op de argumentatie ten aanzien van het gegeven perspectiefadvies.

De methodiek 'Kiezen voor Kinderen' is gebaseerd op technieken en interventies uit het systeemgericht- en oplossingsgericht werken. Er wordt gebruik gemaakt van methodische uitgangspunten zoals geformuleerd in de visie en missie van Jeugdhulp Friesland: dialooggestuurd (binnen Pleegzorg wordt met name gewerkt vanuit de presentiebenadering); oplossingsgericht; systeemgericht; resultaatgericht en competentiegericht.

De benadering 'Kiezen voor kinderen' biedt een belangrijke leidraad in de interventies die ingezet worden binnen pleegzorg/gezinshuizen. Deze is gebaseerd op technieken uit het systeemgericht- en oplossingsgericht werken.

De benadering '2 the point' biedt een leidraad ten aanzien van de fasering van het onderzoeksproces, zodat voor alle betrokkenen duidelijk wordt wat in welke fase aan de orde komt.

Specifieke aandachtspunten voor het besluit tot inzet van de module:

Bij cultuursensitieve casuïstiek is vooraf van belang om expliciet overeenstemming te hebben over de in te zetten termijn waarop het perspectief geformuleerd moet worden en om te beoordelen of de inzet cultuurspecifieke hulpverlening beschikbaar is (denk ook aan tolken of andere cultuurspecifieke aspecten) met name op het moment dat de hulpverleningsfase gaat starten.

Bewaking van Kwaliteit en Veiligheid

De kwaliteit van de module wordt onder andere bewaakt aan de hand van de resultaten uit de prestatie-indicatoren: doelrealisatie, cliënttevredenheid, reden beëindiging hulp en afname ernst problematiek. Jeugdhulp Friesland stelt de cliënt centraal en werkt continu gewerkt aan het verbeteren van de hulpverlening. Hiermee voldoet zij aan de kwaliteitsnormen HKZ.

In het algemeen kwaliteitsstatuut van Jeugdhulp Friesland is beschreven op welke manier de integrale hulpverlening voor de cliënt is georganiseerd. De taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en onderlinge verhoudingen zijn daarin zodanig beschreven dat de autonomie en regie van de jeugdige en zijn/haar systeem zoveel mogelijk wordt gestimuleerd en de kwaliteiten en doelmatigheid van de hulpverlening inzichtelijk en toetsbaar zijn. Indien meerdere professionals als behandelaren/hulpverleners betrokken zijn, voert de regiebehandelaar de regie over het hulpverleningsproces en is eerste aanspreekpunt.

Intervisie is een vanzelfsprekend onderdeel om de professionele verantwoordelijkheid, autonomie en vakbekwaamheid van hulpverleners op peil te houden zoals vastgelegd in het kwaliteitsstatuut van Jeugdhulp Friesland.

De module hanteert de richtlijnen vanuit het NJi. Voor het onderzoek naar het perspectief kunnen alle richtlijnen voor jeugdhulp van toepassing zijn.

Naast de richtlijnen van het NJi zijn de richtlijnen van Jeugdhulp van belang, bijvoorbeeld ten aanzien van veiligheid.

Onderzoek en Effectiviteit

In 2013 heeft de Rading onderzoek gedaan naar de methodiek '2 the point'. Het resultaat is dat er tijdens de uitvoering van het onderzoek duidelijke termijnen worden gesteld, er is een duidelijke fasering en inzet hulpverlening is een wezenlijk onderdeel geworden van de methodiek.

Betrokken disciplines

Bij de module zijn de volgende disciplines betrokken:

- Onderzoeker Perspectief onderzoek (gespecialiseerd in het onderzoek naar het perspectiefadvies).
- De ambulant hulpverlener pleegzorg/gezinshuizen wordt net als de overige betrokkenen van het gezinssysteem meegenomen in het uitvoeren van de module;
- Methodiecoach (gespecialiseerd in de methodiek van de module);
- Gedragswetenschapper(regiebehandelaar) perspectief advisering.

Gerelateerde documenten

Gezien de aard van de module zijn er veel verschillende gerelateerde documenten die, afhankelijk van de casuïstiek kunnen worden geraadpleegd. Bijvoorbeeld de methodiek Pleegzorg, de methodiek IAG/ VHT en diverse richtlijnen.